

L. Móger Tímea

Süllyedő gondola

Egymással szemben ültek. Tele volt a kávézó. Tele volt az asszony feje. A lánya meg csak mondta, mondta. Tudat alatt szerette a zenét. A könnyűt, a komolyat is. Az emberi szónál mindent szívesebben hallgatott. Szívesebben hallgatott, figyelemmel. Befelé vagy kifelé. Nem üres statisztaként, mint most.

Nem hitte, hogy a telefon, mint társadalmi létet csorbító vívmány tehet róla. Ő tehet róla. A lánya is tehet róla, hogy a távolság nőtt. Folyamat, mint amikor a hűtőben hagyott ételt a hosszú idejű tárolástól belepi a penész. A kapcsolatok az érintetlenségtől hálnak el.

Túlnéz a lányán. Szemben, az üvegajtón túl fák magasodnak. Lombjuk dúsabb, mint valaha. Tavaszodik. Avas a gyümölcs a salátában, állapítja meg, és eszik tovább. Friss gyümölcsöt kérni pedig nem bűn, nem sérti meg kérésével a pincért.

Pincérek. Gyakran ült be valahova egyedül. A pincérek viselkedése enyhített avagy rontott magányérzetén. Mindenesetre ritkán voltak udvariasak vele. Átlagot tekintve a női kiszolgálás előzékenyebb. A férfiak többségének talán derogál „itatni” és „etetni” az emberiséget. Az amolyan nőies passzió. Kétséggkívül az, ha csak a saját életét veszi példának. Legtöbbször elégedettséggel tölti el. Ezúttal viszont nem. Közreműködni lánya viselkedésében, nem. Szóvá kellene tennie, hogy nem illendő. Illene rendezni soraikat. Kimondani kis és nagy dolgokat egymásnak. Mennyivel könnyebb volna. Ennél a súlynál minden szitokszó könnyebben elviselhető.

Tombolnak a hormonjai. Klimax. Ilyen állapotban nem okos érzelmi döntéseket hozni. A nagy szavakat hideg fejjel kell kimondani. Meleg szív, hideg fej. Véleménye szerint ilyen a jó szülő.

Vajon a vágyaink vagyunk vagy az ellenállás, amellyel a rontó vagy rontónak hitt vágyainknak ellentmondunk? Imádta a motorokat. Mindig jól meg lehetett kapaszkodni. Az ő idejében megengedett volt bukósisak nélkül motorozni. Hagyni hosszú haját a szélnek. Volt kibe kapaszkodni. Számára elmúltak azok az idők. Ami azt illeti, a lánya közelében sem ismer férfit. Olyat, aki mellett, mögött bukósisak nélkül is biztonsággal megülhet egy nőszemély.

Mindenesetre a hallgatás, a halogatás nem segít. Egyikőjükön sem.

Semmi kétség, mindketten segítségre szorulnak. Ezért nem segíthetik hozzá egymást az igazsághoz. Ki lehetne a kapcsolatukban a bűvös harmadik?

„Édes a tavasz. Nehéz megtartani magamban és elhinni, hogy megmaradok benne. Időn és körülményeken át. Nem lehet valaki ennyire jó, mély és tiszta. Automatikusan provokálnia kell az embernek azért, hátha kibújtatja a szöveget a zsákból. De ha se zsák, se szög...!? Már-már embe-rietlen a tökéletessége. Vannak szentek. Akiket a türelem és az önura-lom tartós gyakorlásának képessége visz szentségre. Ámulok és óhajtom a közelségét. Kérdés, hogy rászolgáltam-e? Amikor hallom a lépteit vagy érzem az illatát, tudom, hogy akár lehetséges, akár lehetetlen, mellette fogok maradni.” Így gondol ma is a lánya apjára. Ilyen hittel. Olykor ful-doklik az emberi nagyság árnyékában. Lélegezteti magát a hibás viselke-déssel. A hallgatással, az ordítózással, a hisztériával. A hibáink életünk bizonyítékai. Ezért ragaszkodunk hozzájuk. Sokszor nem viselkedett jó anyaként, csak azért, hogy bebizonyítsa, él még, magának, magáért is. Senki nem elégedne meg ilyen gyenge kifogással. Innen a meg nem értés. A „problémás”, „kezelhetetlen” jelzők, amelyekkel illették a szerettei. A lánya is. Unalmassá váltak a csendjei és a gondjai. Nem akarják meghall-gatni, ezért inkább ők sem mesélnek magukról. Megszabadulnak a fele-lősségtől és a kölcsönösség kényszerétől. „Nem adsz, hát nem tartozunk semmivel.” Senki sem elégedne meg ilyen gyenge kifogással.

A lány csak mondja, mondja. Az asszonynak olyan sejtése van, hogy nem érkezik válasz a telefonban. A gyermeke magában beszél, csak azért, hogy ne kelljen őhozzá szólnia.

Megnyílik a föld, és észrevétlenül távozik. Megkönnyebbülés lenne. A látomás valósága mindent elsimítana. Siratnák, mint egy szentet, aki csodákra volt képes. Ismét gyerekesen viselkedik. Hogyan tisztelhetné a lánya vagy a férje, ha ő nem becsüli (meg) magát. Nem vet véget a meg-alázó helyzeteknek. Magában, magának él. Lenéző és könyörületes min-denkivel szemben. Önmagán kívül. Nem elsüllyedni, hanem felemelked-ni. Kezdetnek a székről. Faképnél hagyni a lány(á)t. Akkor is, ha annak személyében az ő testéből született életről van szó.

Nászút, gyerekekkel. Gondola gyerekekkel. Bűzlő hely Velence. E címsza-vak jutottak eszébe, amikor felidézte a (megkéssett) nászútjukat. A gon-dola ingatagságában még jól ment neki a ringatás. Másfél éves lányával a karján a romantika helyett meghittséget érzett. Élhetőnek tűnt az élete, a házassága. Az elején nem volt idő szerelmeskedni. Világra jött a gyere-kük.

Tovább tartott a ringatás, mint az álom. A csecsemő, de maga számára is.

Megmaradt a felelősség, amit a felnövekvő gyereke és a sors által mellé rendelt társa iránt érzett. Átlagos élet. Átlagos feladatok. Átlagos helytál-lás. Mennyit kínálna ezért egy sorskereskedő? Már ha létezne ilyen fajta kufárság. Vevő lenne-e valaki az ő életére...? A kérdései nem átlagosak, ez igaz. Igazat kérdezne most is. Ha volna lehetősége. A lánya egész lé-nye, viselkedése elutasítást sugall. Ha válaszolna is, nem mondana iga-

zat. A legtöbb ember nem válaszol igazat. Az életben a feltett kérdések legtöbbje sem őszinte. Ő ritkán beszél. Ettől még érez. Ezt nem értik. Ha környezete tükrében vizsgálja önmagát, zavaros a kép. Ám hogyan értelmezhetnénk magunkat mások nélkül? Ezért házasodunk, szülünk, alkotunk. Legyen kiben, miben továbbgondolnunk saját lényegünket. Hol van ő a férje által felállított emberrangsorban, legalább nyomokban, ott van-e a lánya lényében? Mikor alakult ki benne ez a kételkedés, minden és mindenki iránt?

– Anya, hallasz?

Fel sem tűnt neki, hogy gyermeke már nem a telefonba, hanem hozzá beszél. Fejében gondolatgondolat indítottak el a lánya további szavai:

– Gyereket várok...

Szurcsik József kiállításának enteriőrje
a Művészetek Háza Veszprém Várgalériájában